

Kávésók Lapja

XV. évfolyam

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja
Megjelenik kéthetenként

17. szám.

Szerkesztőség :
Budapest VIII. József-körút 38 1/5, Tel.: 1-303-75

Felelős szerkesztő :
DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal :
Budapest, VIII. Rökk Szilárd u. 31. Tel.: 1-314-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZEK MEG?

Szeptember 1-én és 2-án d. e. 10—2 között tartanak meg az 1939—1940. évre szóló utólagos tanonciskolai beiratások.

Szeptember 4-én kezdődik a tanonciskola 1939—1940. tanéve.

Szeptember 5-ig megfizetendő a III. negyedévi üzletbér második részlete.

Szeptember 6-ig megfizetendő a vigalmi adóközösségben nem lévő kávéházak vigalmi adója.

Szeptember 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai megfizetni augusztus havi forgalmi és fényüzési adóátalányukat.

Szept. 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

Szeptember 20-ig befizetendő a vigalmi adóközösségben levő kávéházak vigalmi adója.

Szeptember 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti-, külön- és rokkantellátási adó.

A Magyar Kávésipari Évkönyv 1939. évi évfolyama. Tartalmazza a kávésiparost érdeklő összes rendeleteket. Ára 3.— pengő.

Megszerezhető az ipartestület irodájában.

Törvény a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról

A hivatalos lap f. é. augusztus 22-iki keddi 189. száma közli a kormány 7720—1939. IV. E. számú rendeletét, amely a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló 1939. évi IV. tc. végrehajtására vonatkozó részletes utasításokat és részletes rendelkezéseket tartalmazza. A végrehajtási utasítás 69. szakaszból áll.

A törvény és vele összefüggésben lévő végrehajtási utasításnak kartársainkat érdeklő részeit az alább következőkben ismertetjük.

A törvény minősítés szempontjából kétféle kategóriát állapít meg.

Az 1. §. azokat a csoportokat sorolja fel, akiket nem lehet zsidónak tekinteni, bár zsidó elődöktől származnak.

A törvény meglehetősen részletességgel sorolja fel ezeket a kategóriákat, a hírlapi közlések is ismertették, ezeket ismételnünk felesleges.

A végrehajtási utasítás — az abban előírt bejelentések tekintetében a 2. §. azt írja elő, hogy rendszerint semmiféle igazolás nem kívánható attól, aki bejelenti, hogy az izraelita hitfelekezet tagja vagy, hogy őt a T. 1. §-a értelmében zsidónak kell tekinteni.

A végrehajtási utasítás 3. §-a szerint annak igazolására, hogy valaki a T. értelmében a T. alkalmazása szempontjából nem tekinthető zsidónak, rendszerint elegendő, ha kimutatja, hogy az 1895. évi október hó 1. napja előtt keresztény hitfelekezet tagjaként született, vagy ha az 1895. évi október hó

56 év óta a főváros vezető tejüzeme a

Telefon: *146—265.

360 fióküzlet, 1000-nél több árusítóhely

KÖZPONTI TEJCSARNOK

ELSŐRENDÜ MINŐSÉGÜ TEJ- ÉS TEJTERMÉKEK

Kávéházak, szállodák, tejivék, kávémérések szállítója.

Budapest, VII. Rottenbiller-utca 31.

Telefon: *146—265.

1. napja után született, mind ő maga mind szülei keresztény hitfelekezet tagjaként, születtek, egyuttal pedig mindkét esetben a büntetőjogi következmények terhével írásban kijelenti, hogy őt a T. 1. §-a értelmében nem lehet zsidónak tekinteni.

Az előbbi bekezdés rendelkezését nem lehet alkalmazni arra és annak ivadékára, akit csak a T. 1. §-a harmadik bekezdésének a) vagy d) pontja értelmében lehet nemzsidónak tekinteni. (Zsidószármazásu, 1919. év augusztus hó előtt áttértek, ha felmenőik 1848. előtt Magyarország területén születtek.)

Az illetékes hatóság vagy más intézmény, illetőleg a munkaadó kétség esetében a T. 1. §-ának alkalmazása szempontjából lényeges egyéb körülmények igazolását is megkövetelheti.

A törvény 26. §-a annak rendelkezése alól kivonja azokat, akik a világháboruban résztvettek, vagy más érdemeket szereztek. Ezek zsidók ugyan, de rájuk — egyes kivételekkel — a törvény korlátozó rendelkezései nem vonatkoznak.

A 2. § kartársainkat érintő rendelkezései a következők:

2. §. Amennyiben a jelen törvény másképp nem rendelkezik, rendelkezéseit nem lehet alkalmazni:

1. olyan tűzharcosra (1938. IV. t.-c. 1. §.), vagy az 1914—1918. évi háboruban hadifogságot szenvedettre, aki a sebesülési érem viselésére jogosult és az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért legalább egy ízben kitüntetésben részesült, vagy olyan hadirokkantra, aki az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért legalább egy ízben kitüntetésben részesült;

2. arra, akit az 1914—1918. évi háboruban ezüst vagy arany vitézségi éremmel tüntettek ki, vagy aki az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért más kitüntetésben legalább két ízben részesült, valamint arra, akinek atyját az 1914—1918. évi háboruban arany, vagy legalább két ízben nagy-

ezüst vitézségi éremmel tüntették ki;

3. arra, akit az 1914—1918. évi háboruban a kardokkal ékesített III. osztályu vaskorona-renddel tüntették ki, vagy aki ennél magasabb és ugyancsak a kardokkal ékesített kitüntetésben részesült, valamint ennek gyermekeire;

4. arra, aki a jelen törvény hatálybalépésekor legalább ötven százalékban hadirokkant, továbbá annak feleségére és gyermekeire, aki a jelen törvény hatálybalépésekor hetvenöt vagy száz százalékban hadirokkant;

5. arra, aki az 1914—1918. évi háboruban hősi halált halt személy özvegye vagy gyermeke;

6. arra, aki az 1918. és 1919. évi forradalmak idején az ezek ellen irányuló nemzeti mozgalmakban résztvett, ha ezzel életét kockáztatta, vagy e miatt szabadságvesztést szenvedett, valamint annak feleségére és gyermekeire, ugyancsak annak özvegyére és gyermekeire, aki ilyen tevékenység miatt életét vesztette;

E minőség igazolására és érvényesítésére vonatkozólag a V. U. 5—6. §-ai a következőképpen rendelkeznek.

5. §.

(A T. 2. §-ához.)

Amennyiben a T. 2. §-a első bekezdésének 2—6. pontjában, vagy utolsó bekezdésében meghatározott mentesség az ott megjelölt személy gyermekeire, vagy feleségére (özvegyére) is kiterjed, ez a mentesség fennáll, akár zsidónak kell tekinteni a T. értelmében az atyát, illetőleg a férjet, akár nem.

(A törvény 2. §-ának 2—6. pontja a világháboru vitézségi éremmel és hadirenddel kitüntetettjeiről, a legalább 50 százalékban hadirokkantokról, a hősi halottak családtagjairól és az ellenforradalmi érdemeket szerettekéről intézkedik.)

6. §.

(A T. 2. §-ához.)

A „tűzharcos“ minőséget ezt feltüntető házassági anyakönyvi kivonattal, vagy a 9500—1938. H. M. számú rendelet 1. §-ának és a 29.970—1938. H. M. számú rendeletben foglalt rendelkezéseknek megfelelő igazolvánnyal kell igazolni.

A T.-ben tűzharcosok javára megállapított kedvezmény nem terjed ki arra, akit büntett miatt, vagy az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről szóló törvénycikkbe ütköző vagy vagyonelleni vétség miatt elítéltek. Azt, hogy az érdekelteket a bíróság ilyen cselekmények miatt nem ítélte el, erkölcsi bizonyítvánnyal kell igazolni.

Sebesülési érem viselésére való jogosultságot az illetékes katonai parancsnokság által kiállított igazolvánnyal, kitüntetés adományozását az erről szóló okirattal, ennek hiányában a m. kir. hadilevéltár által kiállított igazolvánnyal, a hadifogság érszenvedését a honvédelmi miniszter által kiállított értesítéssel, hadifogolybemutató lappal, vagy hadifogoly leszerelési igazolvánnyal, a hadirokkantságot egy évnél nem régebbi keletű hadigondozási bizonyítvánnyal kell igazolni.

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

1 1/2 literes
zárt palackokban

a
Kőbányai Polgári Serfőzde
gyárlmánya

A hősi halált magyar állami halotti anyakönyvi kivonattal, vagy a honvédelmi miniszter által kiállított értesítéssel kell igazolni, amelyből kitűnik, hogy a nevezett a harctéren, vagy ott szerzett sebesülés, vagy megbetegedés következtében, vagy ellenséges hadifogságban halt meg, vagy őt, mint háboruban eltűntet, a kir. járásbíróság holtnak nyilvánította.

Az 1918. és 1919. évi forradalmak idején az ezek ellen irányuló nemzeti mozgalmakban való részvételt az Országos Vitézi Szék által kiállított bizonyítvánnyal kell igazolni.

A vendéglátó ipart és kartársainkat a törvény 12. §-a érinti, mely szerint:

12. §. Állami egyedáruság alá eső cikkek árusítására engedélyt, ugyancsak hatósági engedélytől függő hasznothajtó olyan egyéb jogositványt, amelynek megszerzése vagy engedélyezésének megtagadása a hatóság szabad mérlegelésétől függ, zsidóknak nem lehet adni. A jelen törvény hatálybalépése előtt zsidóknak kiadott (zsidók által megszerzett) ilyen engedélyket (jogosítványokat) a törvény hatálybalépésétől számított öt év alatt, dohánygyárudai és dohánykiszáradai engedélyt, saját termései bornak kismértékben eladására jogosító engedélyt, továbbá megyei városban, ugyancsak nagy- és kisközségben fennálló italmérési és italeladási engedélyt, a törvény hatálybalépésétől számított két év alatt, meg kell vonni.

E törvényhely szerint az italmérési engedélyket (akár korlátolt, akár korlátlan), ugyancsak a különböző *dohányárusítási* engedélyket a törvény hatálybalépésétől (1939. május 4.) számított határidő alatt meg kell vonni. Ez a határidő a fővárosban *öt év*, megyei városban, nagy és kisközségben *két év*.

Az ezekre a jogosítványokra vonatkozó végrehajtási rendelkezések a következők:

32. §.

(A T. 12. §-ához.)

A T. 12. §-ának rendelkezései alá eső engedélyek és jogosítványok közé tartozik minden rendőrhatalósági engedéllyel kapcsolatos hasznothajtó jogosítvány, továbbá az egyéb hasznothajtó jogosítványok közül is mindaz, amelynek megadása a hatóság szabad mérlegelésétől függ, p. o. dohánygyárudai engedély, italmérési engedély.

Az 1921:IV. tc. 1. §-ának harmadik bekezdésében említett iparüzlet folytatására kiadott inarigazolvány, továbbá a valamely iparüzlet folytatásához, áru előállításához vagy foelalkozás evakorlásához szükséges mellékanyagoknak fogyasztási adó vagy kinostári részesedés alól mentes beszerzésére a pénzügyminiszter vagy más pénzügyi hatóság által kiadott engedély vagy jogosítvány *nem tekinthető a T. 12. §-a alá eső jogosítványnak vagy engedélynek.*

(E rendelkezés szerint az iparengedélyek e címen nem vonhatók vissza.)

34. §.

(A T. 12. §-ához.)

Italmérési és italeladási (italelárusítási) enge-

délyt — ideértve a saját termései bornak kismértékben eladására jogosító engedélyt is — zsidótól egy-évi előzetes értesítés után kell megvonni.

A jelen §. szempontjából a T. 2. §-ának első és harmadik bekezdése alá eső személy a nemzsidókkal esik egy tekintet alá.

(E §. 2. bekezdése szerint a 2. §. 1. pontjában említettektől az engedélyket nem kell elvonni.)

Az engedélyek elvonásának végrehajtási módját a V. U. 35. §-a szabályozza, mely bejelentési kötelezettséget rendel el. Ez a rendelkezés a következő:

35. §.

(A T. 12. §-ához.)

Mindenki, aki a T. hatálybalépésének napja (az 1939. május 5. napja előtt) a pénzügyminisztertől vagy más pénzügyi hatóságtól a T. 12. §-ának rendelkezései alá eső engedélyt vagy egyéb jogosítványt kapott, köteles 1939. október 15-éig a lakóhelye (telephelye) szerint illetékes pénzügyigazgatóságához bejelentést tenni.

Ha az engedélyes (jogosított) kereskedelmi társaság, egyesület vagy más jogi személy, az előbbi bekezdésben szabályozott bejelentést kell tenniük:

a) a részvénytársaságnál és szövetkezetnél a vezetőknek, az igazgatóság és a felügyelőbizottság tagjainak,

b) közkereseti társaságnál a tagoknak;

c) betéti társaságnál a belfogóknak;

d) korlátolt felelősségű társaságnál a tagoknak, az ügyvezetőknek és a felügyelőbizottság tagjainak, illetőleg az utóbbiak helyett választott hites könyvvizsgálónak;

e) egyesületnél vagy egyéb jogi személynél a vezetőknek (az intézőszerv tagjainak).

Ha a közkereseti, illetőleg a betéti társaságnak zsidó tagja is van, be kell jelenteni a közkereseti, illetőleg a betéti társaság összes tagjai betéteinek értékét is.

Abban a kérdésben, hogy kik tekintendők az első bekezdés értelmében vezetőknek, a 62. §. második bekezdése irányadó.

Ha a bejelentő — bejelentése szerint — nemzsidónak tekintendő, illetőleg a T. 2. §-ának első és utolsó bekezdésében meghatározott valamely kivétel alá eső személy, az erre vonatkozó adatokat a jelen rendelet 1., 3. és 6. §-ában foglalt rendelkezéseknek megfelelően igazolni köteles.

Annak megállapítása szempontjából, hogy az első bekezdésben meghatározott engedély, vagy jogosítvány birtokosa zsidónak tekintendő személy-e, a T. 2. §-ának első és harmadik bekezdése alá eső személyt nemzsidónak kell tekinteni.

E rendelkezés szerint *f. é. október 15-ig az előírt bejelentéseket mindenkinek* (tekintet nélkül, hogy a zsidótörvény határozatai alá esik-e vagy sem) annyszor kell megtenni, *ahány ilyen engedély van.* Tehát külön bejelentést kell tenni az italmárési engedélyekre (korlátolt, korlátlan), a dohánvárusítási engedélyekre (belföldi általános eladási és különlegességi) vonatkozólag.

Az *ipar gyakorlása* tekintetében a törvény nem mondja ki az engedélyek elvonását, csupán újabbak kiadását korlátozza a következőkben:

14. §. Ipar gyakorlására zsidónak iparigazolványt, illetőleg iparengedélyt mindaddig nem lehet kiállítani, amíg az illető községben a zsidóknak kiadott iparigazolványok és iparengedélyek együttes száma a községben fennálló összes iparigazolványok és iparengedélyek számának hat százaléka alá nem csökken. A kereskedelem- és közlekedésiügyi, illetőleg az iparügyi miniszter közérdekből kivételt tehet.

E §. végrehajtását a V. U. 37. §-a a következőkben szabályozza:

37. §.

(A T. 14. §-ához.)

Minden olyan iparos (kereskedő), akinek iparigazolványa vagy iparengedélye van — kivéve, ha az ipariogosult kereskedelmi társaság, egyesület, vagy más jogi személy — az elsőfoku iparhatóság-hoz a T. 1. §-ának körébe tartozó adatokról a jelen rendelethez mellékelt IV. számú minta szerint az 1939. évi október hó 15. napjáig bejelentést tenni tartozik.

Ha az iparigazolvány vagy az iparengedély alapján kereskedelmi társaság, egyesület vagy más jogi személy üz. ipart, az előbbi bekezdésben szabályozott bejelentést kell tenniük:

a) részvénytársaságnál és szövetkezethöz a ve-

zetőknek, az igazgatóság és a felügyelőbizottság tagjainak;

b) közkereseti társaságnál a tagoknak;

c) betéti társaságnál a beltageknak;

d) korlátolt felelősségű társaságnál a tagoknak, az ügyvezetőknek és a felügyelőbizottság tagjainak, illetőleg az utóbbiak helyett a felügyelőbizottság helyett választott hites könyvvizsgálónak;

e) egyesületnél vagy egyéb jogi személynél a vezetőknek (az intézőszerv tagjainak);

Ha a közkereseti, illetőleg a betéti társaságnak zsidó tagja is van, be kell jelenteni a közkereseti, illetőleg a betéti társaság összes tagjai betéteinek értékét is.

Abban a kérdésben, hogy kik tekintendők az első bekezdés értelmében vezetőknek, a 62. §. második bekezdése irányadó.

Az olyan személynek, aki iparos halála után az általa gyakorolt ipart az 1922:XII. tc. 7., illetőleg 8. §-ának rendelkezései alapján folytatja, az első bekezdésben szabályozott bejelentést arra a személyre, illetőleg azokra a személyekre vonatkozóan kell megtennie, akiknek jogán az ipart gyakorolja.

A bejelentések alapján az elsőfoku iparhatóság (Budapestben a polgármester) megállapítja, hogy a zsidóknak kiadott érvényes iparigazolványok és iparengedélyek száma, illetőleg az iparigazolvánnyal vagy iparengedéllyel bíró zsidók száma a községben fennálló összes érvényes iparigazolványok és iparengedélyek együttes számának, illetőleg a községben iparengedéllyel vagy iparigazolvánnyal bíró személyek együttes számának hány százalékát teszi ki. Az arány megállapításában a T. 2. §-ának első és utolsó bekezdésében meghatározott valamely kivétel alá eső személyeket a nemzsidókkal együtt kell számításba venni. Ugyancsak megfelelően alkalmazni kell a jelen rendelet 62. §-ának rendelkezéseit is. A megállapítás szempontjából arra a vállalatra, amelyre az előbbi bekezdés rendelkezései kiterjednek, a zsidókra vonatkozó rendelkezéseket nem lehet alkalmazni. Ha az ipart az 1922:XII. tc. 7., illetőleg 8. §-ának rendelkezései alapján több személy jogán gyakorolják, a megállapítás szempontjából a második és a harmadik bekezdésnek a közkereseti társaságra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

A megállapítást az elsőfoku iparhatóság az 1939. évi november hó 15. napjától december hó 1. napjáig hivatalos hirdetőtábláján kifüggeszti. A megállapítás ellen az 1940. évi január hó 1. napjáig felszólamlással lehet élni a másodfoku iparhatósághoz. A felszólamlásokat az elsőfoku iparhatóságnál kell benyújtani. Az elsőfoku iparhatóság megállapítását és a felszólamlásokat felülvizsgálás végett a másodfoku iparhatósághoz terjeszti fel. A jóváhagyás után a megállapítást községenként a

IMPERIAL FÜGEKÁVÉ

legjobb kávézesítő. Kérje mindenütt!
Gyártja: DIKK FIDÉL és TÁRSA, Budapest, IX.

Schillinger Anna Gőzmosógvár RT
Budapest VI. ker
Telefon 121-385. Vörösmarty-utca 47b
Az ország legrégebb modernül berendezett gőzmosódója

révsor és az arányszám közlésével megfelelő módon közzé kell tenni.

Az előbbi bekezdés rendelkezését Budapesten azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az elsőfoku iparhatóság helyett a polgármestert, a másodfoku iparhatóság helyett az iparügyi minisztert kell érteni. Az iparügyi miniszter ebben az ügykörben az érdekelt más miniszterekkel egyetértve jár el.

E rendelkezés szerint ezt a bejelentést minden iparüzőnek meg kell tenni, minden jogosítványára nézve (kávéház, étterem, szálloda) külön-külön.

Uj engedélyek kiadása tekintetében a V. U. 38. §-a a következőket tartalmazza:

38. §.

(A T. 14. §-ához.)

Amíg a községben a zsidóknak kiadott iparigazolványok és iparengedélyek együttes száma, illetőleg az iparigazolvánnyal vagy iparengedéllyel bíró zsidók száma a községben fennálló összes iparigazolványok és iparengedélyek számának, illetőleg a községben iparengedéllyel vagy iparigazolvánnyal bíró személyek számának hat százaléka alá nem csökken, zsidó részére iparigazolványt vagy iparengedélyt kiállítani nem lehet.

A jogi személyekre vonatkozólag — esetleges személyi változások esetére a V. U. 39. §-a a következőképpen rendelkezik:

39. §.

(A T. 14. §-ához.)

Az olyan kereskedelmi társaság, egyesület vagy más jogi személy, amely a 37. §-ban foglalt megállapítás szerint a nemzsidó iparosokkal esett egy tekintet alá, tizenöt nap alatt bejelenteni tartozik az elsőfoku iparhatóságnak (Budapesten a polgármesternek) ha szervezetében, illetőleg a tulajdonostársak viszonyában olyan személyi változások állottak elő, amelyeknek következtében a kereskedelmi társaságra, illetőleg az egyesületre vagy más jogi személyre ezentul a zsidókra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Az említett kereskedelmi társaság, egyesület vagy más jogi személy iparát nem folytathatja, ha az elsőfoku iparhatóság (Budapesten a polgármester) a bejelentés tudomásulvételét megtagadta. A bejelentés tudomásulvétele megtagadásának csak abban az esetben van helye, ha az illető községben zsidónak tekintendő személynek iparjogosítvány a 38. §. értelmében nem volna kiadható.

Az értelmiségi munkakörben foglalkoztatottakra vonatkozólag a törvény és a V. U. a következőket mondja:

17. §. A közszolgálat körén kívül akár természetes, akár jogi személy által fenntartott ipari (kereskedelmi), vállalatban továbbá bármiféle más kereső foglalkozásban tisztviselői, kereskedősegédi, vagy más értelmiségi munkakörben zsidót csak olyan arányban szabad alkalmazni, hogy a 2. §. első bekezdése alá nem eső zsidó alkalmazottak száma a vállalatnál (kereső foglalkozásban) értelmiségi munkakörben foglalkoztatottak számának tizenkét százalékát, az összes zsidó alkalmazottak

száma pedig — ideszámítva tehát a 2. §. első bekezdése alá eső alkalmazottakat is — az értelmiségi munkakörben foglalkoztatottak számának tizenöt százalékát ne haladja meg.

Ha az értelmiségi munkakörben foglalkoztatottak száma tizenötönél kevesebb, de négyenél több, legfeljebb két, ha pedig az alkalmazottak száma ötönél kevesebb, legfeljebb egy alkalmazott lehet zsidó. Ennek a rendelkezésnek a szempontjából a 2. §. első bekezdésében meghatározott mentességet nem lehet figyelembevenni; a 2. §. első bekezdése alá eső személyeket azonban — egyébként egyenlő előfeltételek mellett — az alkalmazás és a szolgálatban megtartás szempontjából előnyben kell részesíteni.

Az első és a második bekezdés rendelkezései megfelelően irányadók az alkalmazottak illetményei (akár pénzben, akár természetben bármely címen élvezett juttatások) összegének arányára is.

Az első, a második és a harmadik bekezdésben meghatározott arányszámot az 1943. évi január hó 1. napjáig kell elérni. A csökkentést félévenként minden évben június hó 30. és december hó 31. napjáig legalábbis egyenletesen akként kell végrehajtani, hogy az első, a második és a harmadik bekezdésben meghatározott arány az 1943. évi január hó 1. napjáig eléérjék.

A zsidó alkalmazottak számának és illetményeinek az összes alkalmazottak számához és illetményeinek összegéhez viszonyított, az 1938. évi március hó 1. napján fennállott arányszámát a zsidó alkalmazottak javára megváltoztatni nem szabad. Ez a rendelkezés az 5. §. második bekezdése értelmében nyugdíjazott vagy a szolgálatból az említett rendelkezés értelmében egyébként elbocsátott személy alkalmazása nem zárja ki.

A jelen § értelmében megüresedő helyekre külföldi állampolgárt csak az illetékes miniszter előzetes hozzájárulásával lehet alkalmazni. Azokat a zsidókat, akik valamely keresztény hitfelekezet tagjai, az előző bekezdésben meghatározott arányszám tekintetében legalább is annak egynegyed részéig kell — egyébként egyenlő előfeltételek közt — figyelembevenni. A zsidó hadirokkantat (1933:VII. t.-c. 2. §. A) pont), valamint tüzharcost (1938:IV. t.-c. 1 §.) az előző bekezdésekben meghatározott arányszám keretében más zsidókkal szemben — egyébként egyenlő előfeltételek közt — előnyben kell részesíteni.

A minisztérium rendeletben rendelkezhetik arról, hogy a jelen §. alapján megüresedett és nem a vezető állások körébe tartozó állások egy részét csak az erre a célra összeállított hivatalos névjegyzékben feltüntetett jelentkezők sorából szabad betölteni.

Ha a gazdasági élet zavartalan menete, vagy a termelés rendje érdekében elkerülhetetlenül szükséges, az illetékes miniszter kivételesen megengedheti azt, hogy különleges szakértelmet kívánó munkakörben zsidó — amennyiben a munkakör ellátására alkalmas nemzsidó magyar állampolgár rendelkezésre nem áll — az előző bekezdésekben meghatáro-

Finom teakeverékek

Speciálisan kávéházi igényeknek
erős és aromás, gyorsan festő

Imperiál — Royal — Angol rendszerű teakeverékek

originál 250 és 5 kg-os ládákban,
ugyszintén kimérve is beszerezhetők:

Kávésok Áruforgalmi R.-T.-től

Budapest, VIII, József-körút 38.

Telefon: 1—392—77.

(Nagyobb mennyiség lekötése esetén külön árajánla

zott arányszámon felül és meghatározott időre alkalmazásban maradjon.

E rendelkezés végrehajtását a V. U. a következőkép szabályozza:

40. §.

(A T. 17. és 19. §-ához.)

A T. 5. §-a alá nem eső minden munkaadó, aki üzletében, üzemében, bármilyen egyéb vállalkozásában értelmiségi munkakörű alkalmazottat (alkalmazottakat) foglalkoztat, köteles az 1939. évi június hó 30. napján szolgálatában állott ilyen alkalmazottait és azoknak illetményeit (pénzben, természetben, vagy egyébként adott mindennemű juttatásokat) az 1939. évi október hó 15. napjáig a jelen rendelethez mellékelt V. számú minta szerint bejelenteni.

Az olyan munkaadónak, aki üzletet, üzemet, vagy egyéb kereső foglalkozást az 1939. évi június hó 30. napja után kezd vagy értelmiségi munkakörű alkalmazottat csak az 1939. évi június hó 30. napját követő időtől kezdve foglalkoztat, ugyancsak az 1939. évi október hó 15. napjáig, illetőleg az üzlet, üzem vagy egyéb kereső foglalkozás megkezdésétől számított tizenöt napon belül ugyanezt a bejelentést kell megtennie azzal az eltéréssel, hogy az adatokat az üzlet, az üzem, vagy a kereső foglalkozás megkezdésének időpontjára vonatkoztatva kell bejelenteni és ezt az időpontot a bejelentésen külön fel kell tüntetni.

Az olyan munkaadó, aki kereső foglalkozását az 1939. évi június hó 30. napja előtt már folytatta és a 4.350—1938. M. E. számú rendelet 10. §-ában el-

rendelt bejelentést nem tette meg, illetőleg bejelentésre ezideig kötelezve még nem volt, köteles — az első bekezdésben meghatározott bejelentésen felül külön íven bejelenteni azokat az értelmiségi munkakörű alkalmazottait, akiket az 1938. évi március hó 1. napján, illetőleg, ha kereső foglalkozását eme nap után kezdte meg, a megkezdés napján foglalkoztatott.

A bejelentőnek bejelentésén fel kell tüntetnie a vállalat nevét (céget), munkakörét (üzletkört). A vállalat tulajdonosának, illetőleg annak, aki egyéb kereső foglalkozást folytat, ha természetes személy, az illetményekre vonatkozó rovatok kivételével, a kimutatást saját személyét illetően is ki kell töltenie.

41. §.

A T. 5. §-a alá nem eső minden munkaadó köteles az értelmiségi munkakörben foglalkoztatott alkalmazottainak személyében, munkakörében és illetményeiben beállott változásokat első ízben az 1939. évi július hó 1. napjától az 1939. évi december hó 31. napjáig terjedő félévre vonatkozóan az 1940. évi január hó 31. napjáig, azontul pedig fél-évenként a január hó 1. napjától június hó 30. napjáig terjedő félévre július hó 31. napjáig, a július hó 1. napjától december hó 31. napjáig terjedő félévre pedig január hó 31. napjáig bejelenteni.

Ha változás az illető félévben nem volt, ezt kell az előbbi bekezdésnek megfelelő időben bejelenteni.

Az első bekezdésben említett kimutatást betűrendbe foglalva elkülönítve — ha ezt az alkalmazottak száma indokoltá teszi, külön íveken — kell elkészíteni egyfelől a szolgálatból az illető félév alatt kiléptettek, másfelől az újonnan alkalmazottak és végül az olyan foglalkoztatottak tekintetében, akik a számadási félév alatt értelmiségi munkakörből egyéb munkakörbe, vagy egyéb munkakörből értelmiségi munkakörbe léptek.

A 40. §. utolsó bekezdésében megjelölt adatokat a jelen §-ban szabályozott bejelentéseken is fel kell tüntetni.

Kiket kell értelmiségi alkalmazottaknak tekinteni?

43. §.

A bejelentés szempontjából értelmiségi munkakörű alkalmazottnak kell tekinteni az irodai és a műszaki szolgálatot ellátó tisztviselőknél felül a kereskedősegédet (eladót, elárusítót), az akár állandó fizetéssel, (fixfizetéssel) alkalmazott, akár jutalékos vagy esetenként ismétlődően foglalkoztatott utazót (üzletszerzőt, ügynököt), általában minden olyan alkalmazottat, aki nem altiszti, vagy szolgálai, avagy nem testi (fizikai) munkát végez;

A rendszeresen vagy bár nem rendszeresen, de esetenként ismétlődően foglalkoztatott személyeket abban az esetben is be kell jelenteni, ha munkavállalásuk nem alapszik szolgálati szerződésen. Ezt a rendelkezést csak abban az esetben kell alkalmazni:

1. a szolgálati viszonyban nem álló főiskolai végzettségű személyre, (pl. ügyvéd, orvos, mérnök),

Springut Henrik tojásnagykereskedő

utóda Ofner Márton

Számos budapesti kávéház étterem és vendéglő

állandó szállítója

Budapest, VI., Vasvári Pál utca 10. — Tel.: 122-933,

Salgó gőzmosógár és fehérneműkölcsönző

A legmodernebb berendezés. — Mosás lágyított vízben
VI, Vörösmarty ucca 54. — Pontos kiszolgálás
Olcsó árak! — Telefon: 116-286

ha öt az alatt a félev alatt, amelyről a bejelentés szól és az azt megelőző félev alatt legalább 4 ügyben foglalkoztatták és az ilyen címen mutató keresménye ez alatt az idő alatt a kétezer pengőt meghaladta;

2. a szolgálati viszonyban nem álló nem főiskolai végzettségű személyre (pl. szakértő, biztosítási kárbecslő), ha öt az alatt a félev alatt, amelyről a bejelentés szól és az azt megelőző félev alatt legalább négy ízben foglalkoztatták és az ilyen címen mutató keresménye ez alatt az ezer pengőt meghaladta.

Részvénytársaság, szövetség és korlátolt felelősségű társaság esetében be kell jelenteni az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak azt a tagját is, aki, akár szolgálati viszony, akár megbízás folytán végez a társaság részére olyan tennivalót, amely nem esik az igazgatóság tennivalóinak körébe.

Bejelentési kötelezettség alá esik egyéni cégnél, vagy betéti társaságnál a vállalat ügyeiben működést kifejtő az a csendes társ vagy kültag is, akinek nincs iparendélye.

Bejelentési kötelezettség alá esnek az értelmiségi munkakörben foglalkoztatott tanulók, tanoncok és javadalmazásban nem részesülő alkalmazottak.

Füzfótelek (teraszra) új P4.80

Kerti butorok

billiárdasztalok

(behúzás — javítás). Kuglifelszerelés
üveg — porcellán legolcsóbban
Fried Király utca 44.
Kölcsönzés!

Bejelentési kötelezettség alá esnek a 45. §. 4—7. pontjában felsoroltak is, kivéve a 45. §. második bekezdésében meghatározott esetet.

45. §.

A bejelentések során elkülönítve (nagyobb létszám esetében külön íveken) kell bejelenteni:

1. a 43. §-ban felsorolt személyeket, iskolai végzettségükre való tekintet nélkül, kivéve a jutalékos vagy esetenként foglalkoztatott utazót (üzletszerzőt, ügynököt) és a 43. §. utolsó előtti bekezdésében felsoroltakat;

3. az értelmiségi munkakörben foglalkoztatott tanulókat, tanoncokat, gyakornokokat és javadalmazásban nem részesülő alkalmazottakat;

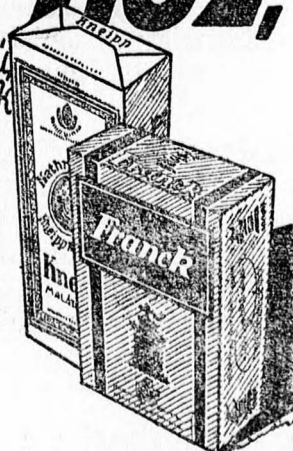
4. az egyéni cég tulajdonosának, a közkereseti társaság beltagjának, a korlátolt felelősségű társaság tagjának értelmiségi munkakörben foglalkoztatott házastársát, leszármazóit és felmenőit, valamint ezek házastársait, ha rendszeres illetményt nem kapnak;

5. a munka kiosztásában, irányításában, felügye-

 Pénzt hoz;

biztos hasznot hajt az az árú
amellyel mindig meglegedettek
a vevők:

Franck
és KÁVÉPÖTLÉK
Kneipp
MALÁTA KÁVÉ

**FRANÇOIS
PEZSGŐ**

**Crémant Rosé
Transylvania sec**

letében, ellenőrzésében és átvételében működő művezetőket, iskolai végzettségükre tekintet nélkül;

6. a felmondás alatt álló és tényleges szolgálatot nem teljesítő alkalmazottakat, illetményeiknek feltüntetésével;

7. a nem értelmiségi munkakörben foglalkoztattott azokat az alkalmazottakat, akik a középiskola, vagy a középfokú iskola negyedik osztályát elvégezték, vagy akiknek ennél magasabb iskolai végzettségük van.

A 4—7. pontokban megjelölt alkalmazottakra vonatkozóan egyáltalában nem terheli bejelentési kötelezettség az olyan munkaadót, aki értelmiségi munkakörben alkalmazottat nem foglalkoztat.

Az elkülönített csoportokon belül külön-külön egymást követően betűrendbe kell sorozni:

a) a T. alkalmazása szempontjából nem-zsidónak tekintendő,

b) a T. alkalmazása szempontjából zsidónak tekintendő és

c) a T. 2. §-ának első és utolsó bekezdésében meghatározott valamely kivétel alá eső személyeket.

Ha a munkaadónak külön céggel bíró több vállalata van, a bejelentést mindegyikre vonatkozóan külön-külön kell megtennie. Ha ugyanazzal a céggel bíró vállalatban belül főüzlete és fióküzletei vannak, a bejelentést összesítve, de fióküzletenként csoportosítva kell megtennie. Amennyiben azonban vállalata központi (kereskedelmi tevékenységet végző) igazgatásra és üzemi (ipari tevékenységet végző) részre különül, a bejelentést a két rész tekintetében külön-külön íven kell megtennie.

(E szerint az vendéglátó iparokban az értelmiségi alkalmazottak során kell bejelenteni a felirókat (felirónők) és az összes legalább négy középiskolát végzett alkalmazottakat tekintet nélkül munkakörükre és beosztásukra.)

Mi tekintendő javadalmazásnak?

46. §.

A jelen rendeletben a T. 17. és 19. §-ának végrehajtására vonatkozó rendelkezések alkalmazása szempontjából javadalmazásnak (illetménynek) kell tekinteni minden, akár pénzben, akár természetben meghatározott juttatást, így különösen:

Pörkölt kávé keverékeink

közismerten elsőrendű minőségeit

keletindiából

behozott új különleges kávéfajokkal módosítottuk amiáltal azok finomsága még az eddiginél is jobban fokozódott.

Kérjen próbatőzéshez mintát

Kávésok Áruforgalmi Rt.-nál Budapest, VIII., József-körút 38.

Telefon: 139-277.

Saját pörkölő üzem

1. minden rendszeresített és összegszerűen előre megállapított, akár pénzben, akár természetben járó illetményeszerű szolgáltatást, ideszámítva a fizetésen felül esetleg külön fizetett lakáspénzt, külön munkadíjat, működési és egyéb pótlékat és más hasonló természetű javadalmazást az időszakonként visszatérően fizetett rendszeresített jutalmakat és minden egyéb mellékjavadalmazást még abban az esetben is, ha az rendszeresítve, vagy összegszerűen előre megállapítva nincsen is;

2. a nyereségrészesedést, vagy bármely egyéb, kulcs szerint járó, összegszerűen előre meg nem állapított javadalmazást;

3. segélyt, jutalmat.

Munkavállaló bejelentési kötelezettsége?

47. §.

A 40. §-ban meghatározott munkaadónál a 43. §. szerint bejelentési kötelezettség alá eső minden munkavállaló köteles személyi lapot kiállítani és a személyi lapon bejelentett adatokat igazoló okiratokat (1., 3. és 6. §.) a munkaadónak bemutatni.

A munkaadó köteles gondoskodni arról, hogy a munkavállaló a személyi lapon a megfelelő adatokat bejegyezze. Köteles továbbá a munkaadó a neki bemutatott okiratokat a személyi lapon részletesen felsorolni és azok alapján nyilatkozni arra vonatkozóan, hogy nézete szerint a munkavállalót a T. alkalmazása szempontjából nemzsidónak vagy zsidónak kell-e tekinteni.

A személyi lapokat a munkaadó megőrizni köteles.

Annak a munkavállalónak nevéhez, aki a személyi lapon bejelenti, hogy az izraelita hitfelekezet tagja, vagy a T. 1. §-a értelmében egyébként zsidónak tekintendő, a bejelentési ív (V. sz. minta) „megjegyzés” rovatába ezt a bejelentést be kell jegyezni; ezenfelül az ilyen személynek csupán az illetményei-

Kristály ásványos forrásvíz csak Szent Lukács védjeggyel eredeti

re vonatkozó adatokat kell a bejelentési iven feltüntetni.

Arra nézve, aki bejelentése szerint a T. 2. §-ának harmadik bekezdésében meghatározott valamely kivétel alá esik, a 6. §-ban megjelölt megfelelő okirattal igazolt körülményt és az igazoló okirat, vagy okiratok rövid megjelölését a bejelentési iven fel kell tüntetni.

Az alkalmazás (munkakör) minőségére és a munkavállaló járandóságaira vonatkozó adatokat a tényleges juttatásnak megfelelően kell a munkaadó könyvei, a fennálló szolgálati szerződések vagy az idevágó egyéb okiratok alapján a bejelentési lapon feltüntetni.

Ha a munkavállaló járandóságainak egy része tényleges kiadásként felmerült költség megtérítése volt, ezt a bejelentési iven a „megjegyzés“ rovatban összefoglalóan fel kell tüntetni.

A bejelentések aláírása és benyújtása.

48. §.

A bejelentéseket a munkaadó, a vállalat tulajdonosa, közkereseti társaságnak legalább egyik tagja, betéti társaságnak legalább egyik beltágya, korlátolt felelősségű társaságnak legalább egyik ügyvezetője, ha több ügyvezetője van, legalább kettő. részvénytársaságnál és szövetkezethnél az igazgatóságnak az a tagja (felszámolója) és a vállalatnak cégjegyzésre jogosult az a tisztviselője, akit ezzel az igazgatóság megbiz. Csőd alatt álló vállalat bejelentését a csődtömeggondnok, a minisztérium által kirendelt vállalati vezető (63. §.) ellenőrzése alatt álló vállalat bejelentését a vállalati vezető is aláírja.

49. §.

A 40. és a 41. §-ban meghatározott bejelentéseket az Értelmiségi Munkanélküliség Ügyeinek Kormánybiztosához (a további §-okban: kormánybiztos. Budapest, V., Klotild utca 10c.) kell benyújtani, vagy beküldeni.

A bejelentésekhez szükséges nyomtatványokból, továbbá a 47. §-ban megjelölt személyi lap elkészítésére szolgáló űrlapokból a kormánybiztos megfelelő készlettel látja el Budapesten a kerületi előljárókat, városokban a polgármestert, községekben az előljáróságot, ahol azokat darabonként 10 fillérért az érdekeltek beszerezhetik.

E szerint a szükséges nyomtatványok a fővárosban a kerületi előljáróságoknál lesznek beszerezhetők.

50. §.

A kormánybiztos (49. §.) a bejelentések alapján megállapítja, hogy az értelmiségi munkakörben foglalkoztatottak közül hányan tartoznak a nemzsidók és hányan a zsidók körébe, milyen arányban áll a zsidók száma az értelmiségi munkakörben foglalkoztatott összes személyek számához, mennyi a zsidók, mennyi a nemzsidók illetménye (akár pénzben, akár természetben bármily címen kapott juttatások összege), milyen arányban áll a zsidók illetményeinek összege az értelmiségi munkakörben foglalkoztatott összes személyek illetményeinek összegéhez. Ennek során a kormánybiztos állapítja meg azt is,

Gschwindt-féle

Aqua vitae és egyéb likörkülönlegességek, főzelék és gyümölcskonzervek

hogy a munkavállalónak tényleges kiadásként felmerült költség megtérítése címén kifizetett járandóságból (47. §. utolsó bek.) mily összeget kell a T. értelmében figyelembeveendő járandóságnak tekinteni.

A megállapításban a 45. §. első bekezdésének 4. pontjában meghatározott esetben a munkaadó házastársát, egyenesági rokonait és ezek házastársait, a művezetőket (45. §. első bekezdés 5. pont) végül — a szerződésben, illetőleg a törvényben meghatározott felmondási idő tartama alatt — a felmondás alatt álló és tényleges szolgálatot nem teljesítő alkalmazottakat és mindezek illetményeinek összegét figyelmen kívül kell hagyni, viszont a zsidók közé a T. 2. §-ának első bekezdésében és harmadik bekezdésében meghatározott valamely kivétel alá eső személyeket is be kell sorolni.

Ha a zsidók száma vagy illetményeiknek összege az értelmiségi munkakörben foglalkoztatott összes alkalmazottak számához, vagy illetményeik összegéhez mérve tizenkét százaléknál nagyobb, meg kell állapítani, hogy a T. 2. §-ának első bekezdésében és harmadik bekezdésében meghatározott valamely kivétel alá eső személyek száma vagy illetményeik összege milyen arányban áll a vállalathoz értelmiségi munkakörben foglalkoztatott összes személyek számához és illetményeik összegéhez.

A kormánybiztos a jelen §. értelmében tett megállapításait közli a munkaadóval.

51. §.

Ha a zsidók száma és illetményeik összege az értelmiségi munkakörben foglalkoztatott összes alkalmazottak számához vagy illetményeik összegéhez mérve tizenöt százaléknál nagyobb, avagy tizenöt százaléknál kisebb ugyan, de a T. 2. §-a alá nem eső zsidók száma vagy illetményeik összege az értelmiségi munkakörben foglalkoztatott összes alkalmazottak számához vagy illetményeik összegéhez mérve, tizenkét százaléknál nagyobb, a zsidóknak az 50. §. értelmében megállapított számát, illetőleg illetményeiket félévenként, minden évben június hó 30. és december hó 31. napjáig legalább is egyenletesen akként kell csökkenteni, hogy a T. 17. §-a első bekezdésében megállapított tizenkét, illetőleg — a T. 2. §-a alá eső munkavállalókkal együtt — a tizenöt százalékos arány az 1943. évi január hó 1. napjáig, ha pedig ezt a határidőt a minisztérium a T. 17. §-ának ötödik bekezdése értelmében meghosszabbította, az erre vonatkozó rendelkezésben megjelölt határnapig eléressék. Ha a zsidó munka-

vállalók számát négynél kevesebb személlyel kell csökkenteni, a csökkentést nem félévenként, hanem félévénél hosszabb időszakokra elosztva kell az előbb megjelölt határidőig legalább is egyenletesen foglaltatni.

Ha a munkaadó értelmiségi munkakörben tizenöt-nél kevesebb, de négynél több személyt foglaltat, a zsidó munkavállalók számát az előző bekezdésben megjelölt határidőig — félévenként, illetőleg ennél hosszabb időszakok alatt — legalább is kétfőre, ha pedig ötnél kevesebbet foglaltat, szintén legalább egyenletesen egyre kell csökkenteni. Ennek megfelelő arányban kell csökkenteni a zsidó alkalmazott (alkalmazottak) illetményeit is.

Ha a munkaadó értelmiségi munkakörben öt-nél kevesebb személyt foglaltat, a zsidó munkavállalók illetményei a munkaadónál értelmiségi munkakörben foglaltatott összes alkalmazottak illetményeinek egy alkalmazottra eső aránylagos részét nem haladhatják meg. Az első bekezdésben meghatározott rendelkezések ebben a tekintetben is megfelelően irányadók.

53. §.

Minden munkaadó és munkavállaló köteles a kormánybiztosnak (49. §.) vagy kiküldöttjének a T. végrehajtása körében feltett kérdéseire a kívánt felvilágosításokat a valósághoz hiven megadni.

54. §.

A kormánybiztos (49. §.) és a mellé rendelt személyzet tagjai kötelesek a tudomásukra jutott üzleti vagy üzemi titkot hivatali titokként megőrizni.

55. §.

A kormánybiztos (49. §.) megállapításait és egyéb intézkedéseit a címzettel postán vagy egyébként kézbesítés útján közli.

56. §.

Annak a munkaadónak, aki az 1939. évi május hó 4. napja után kezd a T. 17. §-a alá eső üzletet, üzemet, bármilyen egyéb vállalkozást, vagy kereső foglalkozást, az értelmiségi munkakörben foglaltatottak első felvétele és javadalmazásának első megállapítása alkalmával is figyelembe kell vennie a T. 17. §-a első, második, harmadik, hetedik és tizedik bekezdésének rendelkezéseit.

57. §.

A munkaadó zsidó alkalmazottnak a katonai szolgálat teljesítése után a szolgálatába visszavételét az 1939:II. t.c. 72. §-ának (4) bekezdése alapján megtagadhatja, ha a visszavétellel a zsidó alkalmazottak aránya a nemzsidó alkalmazottak hátrányára a T.-ben meg nem engedett módon növekednék.

58. §.

Amennyiben fennálló jogszabálynak a legkisebb munkabérekre vonatkozó rendelkezései következtében zsidó alkalmazottnak illetményeit emelni kell, a nemzsidó alkalmazottak illetményeinek emelésével, vagy a T. rendelkezéseinek megfelelő más intézkedéssel kell gondoskodni arról, hogy a

zsidó alkalmazott illetményeinek felemelése következtében a nemzsidó és a zsidó alkalmazottak illetményeinek aránya a zsidó alkalmazottak javára meg ne változzék.

59. §.

A T. 17. §-ának nyolcadik bekezdésében megjelölt hivatalos névjegyzékben feltüntetett személyek sorából a T. 17. §-ának rendelkezései következtében megüresedő és újból betöltésre kerülő, havi 300 pengőt meg nem haladó javadalmazású állások felét kell betölteni. A havi javadalmazás összegének a jelen §. szempontjából való megállapításánál csupán a törzsfizetést lehet figyelembe venni, a lakáspénz, a jutalék és bármilyen más címen biztosított egyéb járandóságok számításbavétele nélkül.

A névjegyzéket a kormánybiztos (49. §.) állítja össze és egészíti ki.

Ha az első bekezdésben meghatározott állásra alkalmas jelölt a névjegyzékben nincsen, az állást — a kormánybiztos hozzájárulásával — a névjegyzékbe fel nem vett személlyel lehet betölteni.

A zsidótörvényben megállapított korlátozások alá eső jogi személyek:

62. §.

(A T. 20. §-ához.)

A T. 12—16. §-ában és a jelen rendelet 32—39 §-ában a zsidókra megállapított rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell

1. olyan részvénytársaságra és szövetkezetre, amelyben akár a vezetők, akár az igazgatóság, akár a felügyelőbizottság tagjainak többsége zsidó;

2. olyan közkereseti társaságra, amelyben a beltagok betétele értékének több mint a fele zsidó tagtól vagy tagoktól származik;

3. olyan betéti társaságra, amelyben a beltagok és kültagok betétele együttes értékének több mint a fele zsidó tagtól vagy tagoktól származik;

4. olyan korlátolt felelősségű társaságra, melyben akár a tagok, akár az ügyvezetők, akár a felügyelőbizottság tagjainak többsége — akár a felügyelőbizottság helyett választott hites könyvvizsgáló (1930:V. t.c. 73. §. (1) bekezdése) vagy, ha több könyvvizsgáló van, ezek többsége — zsidó;

5. olyan egöyesületre, alapítványra, vagy más jogi személyre, amelynek vezetője, illetőleg vezetőinek (intézőszerve tagjainak) többsége zsidó.

Az előző bekezdésben említett vezetők az elnök, az alelnökök, a vezérigazgató, a helyettes vezérigazgató, az ügyvezető igazgató, az igazgató és mindaz, aki bár más elnevezésű állásban, vagy megbízásban olyan tevékenységet végez, amelyet az illető vállalatnál vagy más hasonló vállalatnál rendszeresen az előbb megjelöltek látnak el.

Azt, akit a T. 2. §-a értelmében mentesség illet meg, a nemzsidók és zsidók számarányának megállapításában nem lehet a zsidók közé számítani.

A törvény 23. §-a szerint

A minisztérium a jelen törvény rendelkezéseit megszegő vagy kijátszó vállalat vagy más szervezet élére vagy ellenőrzése végett, a kötelezett költség.

gére a törvény rendelkezéseinek végrehajtása végett vezetőt állíthat mindaddig, amíg a vállalat vagy más szervezet a kötelességének eleget nem tett. A vezető jogkörének részletes szabályait a miniszterium rendeletben állapítja meg.

A V. U. 64. §-a kimondja, hogy

64. §.

(A T. 24. §-ához.)

Bárki kérheti a lakóhelye szerint illetékes törvényhatóság első tisztviselőjétől annak megállapítását és tanusítását, hogy a T. 1. §-a értelmében zsidónak nem tekintendő. A kérvényhez mellékelni kell az igazoláshoz szükséges iratokat.

Ha a kérelmező a T. 1. §-ának hatodik bekezdésében meghatározott korlátozás alá esik ezt a körülményt a tanusítványban fel kell tüntetni.

A jelen rendelet 3. §-ának első bekezdését tanusítvány kiállítása tekintetében nem lehet alkalmazni.

A törvény 25. §. és 26. §. súlyos büntetéssel sújtja azokat, akik a bejelentési kötelezettség ellen vétnek, vagy a törvény egyéb rendelkezéseit megszegik. Az eljárásban a vádat a miniszterelnök által kijelölt szakképviselő képviseli.

A zárórendeletek során a V. U. 68. §-a kimondja, hogy

68. §.

A jelen rendeletben meghatározott bejelentések és kimutatások illetékmentesek, az ezekhez szükséges anyakönyvi kivonatok és egyéb okiratok amíg azokat más célra fel nem használják, feltétlenül illetékmentesek; az ilyen okiratokat díjmentesen kell kiállítani és az okiratokra a következő szöveget kell rávezetni: „Az 1939. IV. t.-c. végrehajtása céljára illetékmentes (7.720—1939. M. E. sz. rendelet 68. §.)”.

E rendelet kihirdetésének napján — tehát 1939. évi augusztus hó 22-én lépett életbe.

Kívánatos, hogy kartársaink a fentiekben foglaltakat gondosan tanulmányozzák, a szükséges okmányokat idejekorán szerezzék be, az előirt bejelentéseket a kijelölt határidőig saját érdekében tegyék meg.

H I R E K

Személyi hír

Mészáros Győző ipartestületünk elnöke, visszatért nyári szabadságáról és újból átvette a testület ügyeinek vezetését.

Milyen hosszú lesz az új tanév ?

A m. kir. kultuszminiszter akként intézkedett, hogy az új tanév szeptember 4-én kezdődjék s június hó 7-én végződjék. A vizsgákat ezután 6 nap alatt, június 13-áig kell megtartani. A tanév ünnepélyes bezárása június 20-án lesz.

Márvány lapok

GÓTS EDÉ Bpest. V., Légrády Károly u. 14.

Tel: 299 - 202

Halálozás

Súlyos csapás érte dr. Dobsa Lászlót, az IPOK igazgatóját, feleségének: ócsai Komáromy Ilona elhunytával. A halálozás a legszeleesebb körben őszinte és mély részvétet keltett és a magyar iparosság közbecsülésben álló első tisztviselőjét, iparunk őszinte barátját a súlyos gyász alkalmából az egész országhól a részvét legőszintébb megnyilatkozásával keresték fel.

Tudakozódó irodát állítanak fel a fővárosi városházán

Naponta sokszáz ember fordul meg a Központi Városházán, hogy ügyes-bajos dolgait elintézzék. A különböző ügyosztályok és hivatalok labirintusában nehezen tudnak eligazodni a felek. Szendy Károly polgármester a közönség utbaigazításra új tudakozódó felállítását rendelte el.

Az új tudakozódó a Központi Városháza épületében, a Városházautcai rész II. sz. kapunál, földszint 6-os számú segédhivatalban működik. Az érdeklődő feleket itt nemcsak nyomtatványokkal és az iktatószámokra vonatkozó utbaigazításokkal látják el, hanem tájékoztatják arról is, hogy melyik ügyosztályban vagy hivatalban melyik előadó foglalkozik az ügyükkel.

Az OTI pénze

Most tette közzé az OTI az öregségi ágazat pénzügyi helyzetéről szóló legújabb összeállítását. Ez az 1939. március végi állapotot rögzíti meg. Eszerint az öregségi ágazatnak a készpénzvagyona 56.9 millió pengőt tett ki, amiből 56.6 millió pénzügyi betétekben nyert elhelyezést. Ez az összeg elsősorban a belügyminiszteri határozatok által megvalósítás alatt álló beruházások fedezetére szolgál, melyeknek összege 34.6 millió pengőre rug. Forgótőke céljaira van lekötve 6.4 millió pengő. A le nem kötött és az év végéig még befolyó pénzt korábbi beruházásokból 3.2 millió pengő előirányzat terheli.

parostanulmányut Olaszországba

Az Ipartestületek Országos Központja a római nemzetközi kézművesipari kongresszus alkalmából csoportos utlevéllel szeptember hó 20—27-ig tartó olaszországi tanulmányutot rendez. A tanulmányut résztvevői megtekinthetik Velence, Firenze és Róma nevezetességét, ipari intézményeit, fakultatív kirándulást tesznek Nápolyba és Pompeibe. A magyar iparosok XII. Pius pápánál kihallgatáson jelennek meg és őket Róma kormányzója, az olasz állam és párt képviselői is ünnepélyesen fogadják. Részvételi díj 168 pengő. A tanulmányutra jelentkezni lehet az Ipartestületek Országos Központjánál (Budapest, VII., Erzsébet-körut 9.) és az ipartestületeknél, szeptember hó 5-ig.

vállalók számát négynél kevesebb személlyel kell csökkenteni, a csökkentést nem félevenként, hanem félevenél hosszabb időszakokra elosztva kell az előbb megjelölt határidőig legalább is egyenletesen foglaltatni.

Ha a munkaadó értelmiségi munkakörben tizenöt-nél kevesebb, de négynél több személyt foglaltat, a zsidó munkavállalók számát az előző bekezdésben megjelölt határidőig — félevenként, illetőleg ennél hosszabb időszakok alatt — legalább is kétfőre, ha pedig ötnél kevesebbet foglaltat, szintén legalább egyenletesen egyre kell csökkenteni. Ennek megfelelő arányban kell csökkenteni a zsidó alkalmazott (alkalmazottak) illetményeit is.

Ha a munkaadó értelmiségi munkakörben öt-nél kevesebb személyt foglaltat, a zsidó munkavállalók illetményei a munkaadónál értelmiségi munkakörben foglaltatott összes alkalmazottak illetményeinek egy alkalmazottra eső aránylagos részét nem haladhatják meg. Az első bekezdésben meghatározott rendelkezések ebben a tekintetben is megfelelően irányadók.

53. §.

Minden munkaadó és munkavállaló köteles a kormánybiztosnak (49. §.) vagy kiküldöttjének a T. végrehajtása körében feltett kérdéseire a kívánt felvilágosításokat a valósághoz hiven megadni.

54. §.

A kormánybiztos (49. §.) és a mellé rendelt személyzet tagjai kötelesek a tudomásukra jutott üzleti vagy üzemi titkot hivatali titokként megőrizni.

55. §.

A kormánybiztos (49. §.) megállapításait és egyéb intézkedéseit a címzett postán vagy egyébként kézbesítés útján közli.

56. §.

Annak a munkaadónak, aki az 1939. évi május hó 4. napja után kezd a T. 17. §-a alá eső üzletet, üzemet, bármilyen egyéb vállalkozást, vagy kereső foglalkozást, az értelmiségi munkakörben foglaltatottak első felvétele és javadalmazásának első megállapítása alkalmával is figyelembe kell vennie a T. 17. §-a első, második, harmadik, hetedik és tizedik bekezdésének rendelkezéseit.

57. §.

A munkaadó zsidó alkalmazottnak a katonai szolgálat teljesítése után a szolgálatába visszavételét az 1939:II. t.-c. 72. §-ának (4) bekezdése alapján megtagadhatja, ha a visszavétellel a zsidó alkalmazottak aránya a nemzsidó alkalmazottak hátrányára a T.-ben meg nem engedett módon növekednék.

58. §.

Amennyiben fennálló jogszabálynak a legkisebb munkabérekre vonatkozó rendelkezései következtében zsidó alkalmazottnak illetményeit emelni kell, a nemzsidó alkalmazottak illetményeinek emelésével, vagy a T. rendelkezéseinek megfelelő más intézkedéssel kell gondoskodni arról, hogy a

zsidó alkalmazott illetményeinek felemelése következtében a nemzsidó és a zsidó alkalmazottak illetményeinek aránya a zsidó alkalmazottak javára meg ne változzék.

59. §.

A T. 17. §-ának nyolcadik bekezdésében megjelölt hivatalos névjegyzékben feltüntetett személyek sorából a T. 17. §-ának rendelkezései következtében megüresedő és újból betöltésre kerülő, havi 300 pengőt meg nem haladó javadalmazású állások felét kell betölteni. A havi javadalmazás összegének a jelen §. szempontjából való megállapításánál csupán a törzsfizetést lehet figyelembevenni, a lakáspénz, a jutalék és bármilyen más címen biztosított egyéb járandóságok számításbavétele nélkül.

A névjegyzéket a kormánybiztos (49. §.) állítja össze és egészíti ki.

Ha az első bekezdésben meghatározott állásra alkalmas jelölt a névjegyzékben nincsen, az állást — a kormánybiztos hozzájárulásával — a névjegyzékbe fei nem vett személlyel lehet betölteni.

A zsidótörvényben megállapított korlátozások alá eső jogi személyek:

62. §.

(A T. 20. §-ához.)

A T. 12—16. §-ában és a jelen rendelet 32—39 §-ában a zsidókra megállapított rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell

1. olyan részvénytársaságra és szövetkezetre, amelyben akár a vezetők, akár az igazgatóság, akár a felügyelőbizottság tagjainak többsége zsidó;

2. olyan közkereseti társaságra, amelyben a beltagok betétele értékének több mint a fele zsidó tagtól vagy tagoktól származik;

3. olyan betéti társaságra, amelyben a beltagok és kültagok betétele együttes értékének több mint a fele zsidó tagtól vagy tagoktól származik;

4. olyan korlátolt felelősségű társaságra, melyben akár a tagok, akár az ügyvezetők, akár a felügyelőbizottság tagjainak többsége — akár a felügyelőbizottság helyett választott hites könyvvizsgáló (1930:V. t.-c. 73. §. (1) bekezdése) vagy, ha több könyvvizsgáló van, ezek többsége — zsidó;

5. olyan egöyesületre, alapítványra, vagy más jogi személyre, amelynek vezetője, illetőleg vezetőinek (intézőszerve tagjainak) többsége zsidó.

Az előző bekezdésben említett vezetők az elnök, az alelnökök, a vezérigazgató, a helyettes vezérigazgató, az ügyvezető igazgató, az igazgató és mindaz, aki bár más elnevezésű állásban, vagy megbízásban olyan tevékenységet végez, amelyet az illető vállalatnál vagy más hasonló vállalatnál rendszeresen az előbb megjelöltek látnak el.

Azt, akit a T. 2. §-a értelmében mentesség illet meg, a nemzsidók és zsidók számarányának megállapításában nem lehet a zsidók közé számítani.

A törvény 23. §-a szerint

A miniszterium a jelen törvény rendelkezéseit megszegő vagy kijátszó vállalat vagy más szervezet élére vagy ellenőrzése végett, a kötelezett költség.

gére a törvény rendelkezéseinek végrehajtása végett vezetőt állíthat mindaddig, amíg a vállalat vagy más szervezet a kötelességének eleget nem tett. A vezető jogkörének részletes szabályait a miniszterium rendeletben állapítja meg.

A V. U. 64. §-a kimondja, hogy
64. §.

(A T. 24. §-ához.)

Bárki kérheti a lakóhelye szerint illetékes törvényhatóság első tisztviselőjétől annak megállapítását és tanúsítását, hogy a T. 1. §a értelmében zsidónak nem tekintendő. A kérvényhez mellékelni kell az igazoláshoz szükséges iratokat.

Ha a kérelmező a T. 1. §-ának hatodik bekezdésében meghatározott korlátozás alá esik ezt a körülményt a tanúsítványban fel kell tüntetni.

A jelen rendelet 3. §-ának első bekezdését tanúsítvány kiállítása tekintetében nem lehet alkalmazni.

A törvény 25. §. és 26. §. súlyos büntetéssel sújtja azokat, akik a bejelentési kötelezettség ellen vétenek, vagy a törvény egyéb rendelkezéseit megszegik. Az eljárásban a vádat a miniszterelnök által kijelölt szakképviselő képviseli.

A zárórendeletek során a V. U. 68. §-a kimondja, hogy

68. §.

A jelen rendeletben meghatározott bejelentések és kimutatások illetékmentesek, az ezekhez szükséges anyakönyvi kivonatok és egyéb okiratok amíg azokat más célra fel nem használják, feltétlenül illetékmentesek; az ilyen okiratokat díjmentesen kell kiállítani és az okiratokra a következő szöveget kell rávezetni: „Az 1939. IV. t. c. végrehajtása céljára illetékmentes (7.720—1939. M. E. sz. rendelet 68. §.)”.

E rendelet kihirdetésének napján — tehát 1939. évi augusztus hó 22-én lépett életbe.

Kívánatos, hogy kartársaink a fentiekben foglaltakat gondosan tanulmányozzák, a szükséges okmányokat idejekorán szerezzék be, az előírt bejelentéseket a kijelölt határidőig saját érdekükben tegyék meg.

H I R E K

Személyi hír

Mészáros Győző ipartestületünk elnöke, visszatért nyári szabadságáról és újból átvette a testület ügyeinek vezetését.

Milyen hosszú lesz az új tanév ?

A m. kir. kultuszminiszter akként intézkedett, hogy az új tanév szeptember 4-én kezdődjék s június hó 7-én végződjék. A vizsgákat ezután 6 nap alatt, június 13-áig kell megtartani. A tanév ünnepélyes bezárása június 20-án lesz.

Márvány lapok

GÓTS EDE Bpest. V., Légrády Károly u. 14.

Tel: 299-202

Halálozás

Súlyos csapás érte dr. Dobsa Lászlót, az IPOK igazgatóját, feleségének: ócsai Komáromy Ilona elhunytával. A halálozás a legszélesebb körben őszinte és mély részvétet keltett és a magyar iparosság közbecsülésben álló első tisztviselőjét, iparunk őszinte barátját a súlyos gyász alkalmából az egész országból a részvét legőszintébb megnyilatkozásával keresték fel.

Tudakozódó irodát állítanak fel a fővárosi városházán

Naponta sokszáz ember fordul meg a Központi Városházán, hogy ügyes-bajos dolgait elintézzék. A különböző ügyosztályok és hivatalok labirintusában nehezen tudnak eligazodni a felek. Szendy Károly polgármester a közönség utbaigazításra új tudakozódó felállítását rendelte el.

Az új tudakozódó a Központi Városháza épületében, a Városházatecai rész II. sz. kapunál, földszint 6-os számú segédhivatalban működik. Az érdeklődő feleket itt nemcsak nyomtatványokkal és az iktatószámokra vonatkozó utbaigazításokkal látják el, hanem tájékoztatják arról is, hogy melyik ügyosztályban vagy hivatalban melyik előadó foglalkozik az ügyükkel.

Az OTI pénze

Most tette közzé az OTI az öregségi ágazat pénzügyi helyzetéről szóló legújabb összeállítását. Ez az 1939. március végi állapotot rögzíti meg. Eszerint az öregségi ágazatnak a készpénzvagyona 56.9 millió pengőt tett ki, amiből 56.6 millió pénzügyi betétekben nyert elhelyezést. Ez az összeg elsősorban a belügyminiszteri határozatok által megvalósítás alatt álló beruházások fedezetére szolgál, melyeknek összege 34.6 millió pengőre rug. Forgótőke céljaira van lekötve 6.4 millió pengő. A le nem kötött és az év végéig még befolyó pénzt korábbi beruházásokból 3.2 millió pengő előirányzat terheli.

parostanulmányut Olaszországba

Az Ipartestületek Országos Központja a római nemzetközi kézművesipari kongresszus alkalmából csoportos utlevéllel szeptember hó 20—27-ig tartó olaszországi tanulmányutat rendez. A tanulmányut résztvevői megtekinthetik Velence, Firenze és Róma nevezetességét, ipari intézményeit, fakultatív kirándulást tesznek Nápolyba és Pompeibe. A magyar iparosok XII. Pius pápánál kihallgatáson jelennek meg és őket Róma kormányzója, az olasz állam és párt képviselői is ünnepélyesen fogadják. Részvételi díj 168 pengő. A tanulmányutra jelentkezni lehet az Ipartestületek Országos Központjánál (Budapest, VII., Erzsébet-körut 9.) és az ipartestületeknél, szeptember hó 5-ig.

CORVINA Legolcsóbb és legjobb beszerzési forrás

könyv- és papirkereskedés
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 48.
Telefon: 1-495-84.

Modern kölcsönkönyvtár

havi bérlet 1 pengő

Ifj. Grünwald Mór

Ferenc József rakpart 6.

Telefon: 183-439. — Üveg és porcellán

Csakis

PIATNIK

KÁRTYÁT!

NAGY IGNÁC pincefelszerelési cikkek raktára

BUDAPEST, VII., KÁROLY KÖRUT 9.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, u. m.: borszivattyúk, szűrőgépek, palackok, parafedugők, címkek stb. T. 141-515

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden
szinben a legolcsóbb árban készít

Kronemer Dávid márványipari üzeme

Budapest, X., Kőbányai ut 39. (Hungária körut sarok)
Telefon: 1-378-69.

Kapható:

Berkovits

papírárugyár
kávéházi, éttermi és
cukrászati kellékek
BUDAPEST,
VII., SIP UCCA 4
Telefon 142-531

DEKA

TOLLFOGYÁJO KÜLÖNLEGESÉG

DEKA

SIDOL

vegyitermékek gyára R.-T.

Budapest, XIV., Cserei-u. 14.
Telefon: 2-966-86, 2-968-94.

Felelős kiadó: DR. GAÁL ENDRE.
Lakása: Budapest, VIII., Röck Szilárd-u. 31.

Nyomta: Hoffmann és Társa könyvnyomdája
Budapest, VII., Kazinczy-utca 5.

Hirdessen

a Kávésok Lapjában!